

JAK ZREZYGNOWAĆ Z FUNKCJI CZŁONKA ZARZĄDU SPÓŁKI

Wprowadzenie

Pełnienie funkcji członka zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością to nie tylko prawa i przywileje, które z reguły wiążą się ze stosownym wynagrodzeniem, ale też odpowiedzialność. Odpowiedzialność ta co do zasady dotyczy okresu, w którym sprawowało się funkcję członka zarządu, dlatego warto wiedzieć kiedy mandat członka zarządu wygasa i w jaki sposób można samemu z tej funkcji zrezygnować.

Mandat członka zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością wygasa w następujących okolicznościach:

1. śmierć członka zarządu (art. 202 § 4 k.s.h.);
2. dzień odbycia zgromadzenia wspólników zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za ostatni pełny rok obrotowy pełnienia funkcji członka zarządu (art. 202 § 1 i 2 k.s.h.);
3. odwołanie członka zarządu (art. 202 § 4 k.s.h. i art. 203 § 1 k.s.h.);
4. rezygnacja członka zarządu (art. 202 § 4 k.s.h.).

Wyjaśnień nie wymaga pierwsza z wymienionych wyżej przesłanek. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego oraz odwołanie członka zarządu to czynności w pewnym stopniu skomplikowane, na które jednak członek zarządu (o ile nie jest jednocześnie wspólnikiem) nie ma wpływu. Najwięcej praktycznych problemów pojawia się w przypadku chęci rezygnacji przez członka zarządu z pełnionej przez niego funkcji bez woli odwołania go przez wspólników. Zwłaszcza, gdy mamy do czynienia z jedynym lub ostatnim członkiem zarządu danej spółki.

Nad problemem tym pochylił się Sąd Najwyższy, a poniższe rozważania oparte są na treści jego uchwały¹.

Charakter prawny oświadczenia o rezygnacji z funkcji członka zarządu

Zgodnie z treścią art. 202 § 5 k.s.h. do złożenia rezygnacji z funkcji członka zarządu stosuje się odpowiednio przepisy o wypowiedzeniu zlecenia, tj. art. 746 k.c. Rezygnacja z funkcji członka zarządu jest więc jednostronnym oświadczeniem woli i zgoda spółki na rezygnację nie jest wymagana. Niemniej rezygnacja z funkcji członka zarządu wywołuje skutki nie tylko wobec osoby składającej takie oświadczenie, ale również wobec spółki. Z tego powodu konieczne jest, by oświadczenie o rezygnacji zostało złożone spółce w taki sposób, aby mogła ona się zapoznać z jego treścią (art. 61 § 1 k.c.).

Z tego względu konieczna jest analiza formy, w jakiej należy złożyć takie oświadczenie oraz ustalenie faktycznego adresata takiego oświadczenia. Pamiętać należy, że w przypadku ewentualnego sporu to na członku zarządu rezygnującym ze swojej funkcji ciążyć będzie ciężar dowodu w tym zakresie.

Forma oświadczenia o rezygnacji

Przepisy kodeksu spółek handlowych nie regulują w żaden sposób formy czynności prawnej, którą członek zarządu składa rezygnację z pełnionej przez siebie funkcji. Wobec tego, w myśl art. 60 k.c. oświadczenie woli w tym zakresie może zostać dokonane przez każde zachowanie ujawniające wolę osoby je składającej, w tym również w postaci elektronicznej. Mając jednak na uwadze względy praktyczne (np. wykazanie treści oświadczenia i terminu jego złożenia) oraz konieczność rejestracji zmian w składzie organów spółki w Krajowym Rejestrze Sądowym zasadnym jest zachowanie formy, która umożliwia dokładnie odtworzenie oświadczenia woli i dokonanie stosownego wpisu.

Wyjątkiem jest sytuacja, w której jedyny wspólnik spółki z ograniczoną odpowiedzialnością jest jednocześnie jedynym członkiem jednoosobowego zarządu tej spółki. W takiej sytuacji, w myśl art. 210 § 2 k.s.h. oświadczenie o rezygnacji z funkcji członka zarządu złożone musi być w formie aktu notarialnego.

Adresat oświadczenia o rezygnacji z funkcji członka zarządu

Oświadczenie woli o rezygnacji z funkcji członka zarządu składane jest spółce, a więc technicznie adresem, na który skierowana powinna zostać korespondencja jest adres spółki ujawniony w Krajowym Rejestrze Sądowym.

Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością reprezentuje zarząd, który jest odbiorcą tego oświadczenia. Praktyczny problem z odbiorcą oświadczenia o rezygnacji z funkcji członka zarządu pojawia się w przypadku zarządu jednoosobowego lub w przypadku rezygnacji ostatniego z członków zarządu wieloosobowego. W takiej sytuacji nadawca oświadczenia jest równocześnie jedynym członkiem zarządu i tym samym miałby być odbiorcą tego oświadczenia. Powstaje tu więc swego rodzaju konflikt interesów – czy pozwolić członkowi zarządu swobodnie rezygnować ze swojej funkcji czy umożliwić spółce należyłą reprezentację w celu zapoznania się z takim oświadczeniem. Sąd Najwyższy przyjął, że interes osoby będącej członkiem zarządu w tym, aby bez żadnych przeszkód mogła ona zrezygnować z pełnionej funkcji, ma pierwszeństwo przed interesem spółki, a jakiegokolwiek ograniczenie możliwości rezygnacji jest wyłączone.

Wobec powyższego przyjmuje się, że oświadczenie jedynego (lub ostatniego) członka zarządu rezygnującego ze swojego stanowiska może być złożone temu właśnie członkowi zarządu. W takim wypadku oświadczenie przekazane powinno być spółce pod jej adresem, w sposób umożliwiający nadanie sprawie biegu, tj. w szczególności powiadomienie wspólników o zaistniałej sytuacji i konieczności wyboru nowego zarządu spółki.

Podsumowanie

Wydaje się, że siódmekowa uchwała Sądu Najwyższego z dnia 31 marca 2016 r. rozwiewa wątpliwości w zakresie sposobu składania oświadczeń o rezygnacji z funkcji członka zarządu. Być może dziwnym wydaje się składanie oświadczenia samemu sobie, ale jest to rozwiązanie optymalne i uwzględniające zarówno interes rezygnującego członka zarządu, jak i spółki.

Oświadczenie o rezygnacji składa się więc spółce na jej adres rejestrowy. Oświadczenie to dochodzi do skutku z chwilą uzyskania przez członka zarządu możliwości zapoznania się z jego treścią albo z chwilą doręczenia na adres spółki (przy rezygnacji jedynego lub ostatniego członka zarządu).

Osobną kwestią jest treść samego oświadczenia o rezygnacji z funkcji członka zarządu, w tym w szczególności zastrzeżenie terminu. Rozwiązanie takie może w sposób istotny ułatwić przejście przez okres „bezkrólewia”.

Opisane wyżej zasady zastosowanie mają również do członków zarządu spółek akcyjnych.

radca prawny Mateusz Data

Leszno, dnia 17 października 2017 r.

ⁱ Uchwała Sądu Najwyższego w składzie siedmiu sędziów z dnia 31 marca 2016 r., sygn. akt III CZP 89/15.